

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในปัจจุบันตลาดทุนซึ่งเป็นแหล่งระดมเงินทุนและจัดสรรทุนระยะยาวได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยอาศัยกลไกที่สำคัญคือ ตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นแหล่งกลางของการซื้อขายหลักทรัพย์และทำหน้าที่ระดมเงินทุนให้กับกิจการประเภทต่าง ๆ โดยเป็นตลาดรองเพื่อเกื้อหนุนการจำหน่ายหลักทรัพย์ให้กับประชาชน ทำให้กิจการนั้นสามารถขยายต่อไปได้อันมีผลให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญก้าวหน้ามั่นคงและพัฒนาต่อไปได้อย่างไม่หยุดยั้ง

บทบาทของตลาดหลักทรัพย์ดังกล่าวทำให้ตลาดหลักทรัพย์เป็นสถานที่ที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย เช่น บริษัทที่นำหลักทรัพย์เข้ามาจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์, ประชาชนที่เข้ามาลงทุนซื้อหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และบริษัทสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ซึ่งทำหน้าที่เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงได้เข้ามาควบคุมบทบาทของตลาดหลักทรัพย์ให้สามารถดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลทุกฝ่าย โดยการตราพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และกำหนดให้ตลาดหลักทรัพย์มีอำนาจกำหนดระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ เพื่อให้การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์มีความเป็นระเบียบและความแน่นอน เช่น หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการเกี่ยวกับการรับและเพิกถอนหลักทรัพย์จดทะเบียน, หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ การอนุญาตให้สมาชิกซื้อหรือขายหลักทรัพย์จดทะเบียนนอกตลาดหลักทรัพย์ และการชำระราคาและการส่งมอบหลักทรัพย์จดทะเบียนที่ได้มีการซื้อหรือขายในตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น ทั้งนี้ โดยกำหนดให้การดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์อีกชั้นหนึ่งด้วย นอกจากนี้ รัฐยังให้ความสำคัญครองกลุ่มประชาชนที่เข้ามาลงทุนซื้อหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ด้วย โดยกำหนดให้บริษัทที่ประสงค์จะระดมทุนจากประชาชนต้องมีหน้าที่เปิดเผยข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชนด้วย เพื่อให้ประชาชนสามารถทราบข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์นั้นล่วงหน้าก่อนทำการตัดสินใจซื้อหลักทรัพย์ของบริษัทนั้น

อย่างไรก็ตาม แม้รัฐจะมีมาตรการในการให้ความคุ้มครองประชาชนที่เข้ามาลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ไว้แล้วก็ตาม แต่การที่ผู้ลงทุนนั้นมีความรู้ความเข้าใจในระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ทั้งในข้อกฎหมาย แนวทางปฏิบัติและประเพณีที่เกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์น้อยกว่าสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ย่อมอาจทำให้ผู้ลงทุนอาจถูกเอาเปรียบจากบริษัทสมาชิกของตลาดหลักทรัพย์ได้ หรือแม้แต่การปฏิบัติหน้าที่เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ระหว่างสมาชิกด้วยกันเองก็อาจเกิดข้อพิพาทได้ ถ้าปรากฏว่าสมาชิกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของตลาดหลักทรัพย์ ด้วยเหตุนี้ รัฐจึงได้รองรับแนวทางในการแก้ไขข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ทั้งระหว่างสมาชิกด้วยกันเองหรือระหว่างสมาชิกกับผู้ลงทุนไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ด้วย โดยกำหนดให้ตลาดหลักทรัพย์อาจจัดตั้งอนุญาโตตุลาการเพื่อพิจารณาและทำคำชี้ขาดข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาถึงแนวทางที่ตลาดหลักทรัพย์จะจัดตั้งอนุญาโตตุลาการเพื่อให้สามารถระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ด้วยความเป็นธรรมแก่คู่กรณีพิพาท ซึ่งจะส่งผลให้ระบบการพิจารณาข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการที่ตลาดหลักทรัพย์จัดตั้งขึ้นมานั้นเป็นที่น่าเชื่อถือในสายตาของนักลงทุนและยังก่อให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของตลาดหลักทรัพย์ ทำให้นักลงทุนสามารถเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ได้อย่างมั่นใจ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ให้เป็นตลาดที่น่าเชื่อถือและยอมรับของประชาชนที่เข้ามาลงทุนซื้อขายหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาและวิเคราะห์ถึงการจัดตั้งอนุญาโตตุลาการของตลาดหลักทรัพย์เพื่อพิจารณาและชี้ขาดข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอนุญาโตตุลาการในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายไทยมีความเหมาะสมกับลักษณะข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ โดยผู้เขียนจะศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ศึกษาถึงที่มาของการจัดให้มีการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, ลักษณะข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจาก

หรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ รวมทั้งแนวทางในการระงับข้อพิพาทดังกล่าว

- (2) ศึกษาการระงับข้อพิพาทในการซื้อขายหลักทรัพย์โดยอนุญาโตตุลาการตามกฎหมายไทย
- (3) ศึกษาการระงับข้อพิพาทในการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายต่างประเทศ

ปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย

ปัญหาที่จะดำเนินการวิจัยได้แก่ การศึกษาถึงแนวทางการระงับข้อพิพาทในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา, ประเทศอังกฤษและประเทศสิงคโปร์ เพื่อหาแนวทางการจัดตั้งอนุญาโตตุลาการของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้มีความเหมาะสมกับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ อันจะมีผลให้การพิจารณาและชี้ขาดข้อพิพาทของคณะอนุญาโตตุลาการที่ตลาดหลักทรัพย์จัดตั้งขึ้นมาสามารถให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีพิพาทได้อย่างเท่าเทียมกัน

ข้อสมมติฐาน

ในการศึกษานี้ผู้เขียนได้ตั้งสมมติฐานว่าข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ควรระงับด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการที่มีลักษณะเฉพาะเนื่องจากข้อพิพาทดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะซึ่งต้องพิจารณาโดยใช้ความรู้และความเชี่ยวชาญพิเศษ ดังนั้น การระงับด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการทั่วไปตามพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 จึงอาจจะไม่สอดคล้องกับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากหรือเกี่ยวเนื่องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์

ขอบเขตของการวิจัยและวิธีการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาทางกฎหมาย (Legal Research) การศึกษาใช้แบบวิจัยเอกสารโดยศึกษาจากเอกสารข้อมูลทั้งในและต่างประเทศโดยการค้นคว้าและรวบรวม

ข้อมูลจากตัวบทพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2517 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2527) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2530 รวมทั้งกฎหมายตลาดหลักทรัพย์ของบางประเทศ เช่น New York Stock Exchange ประเทศสหรัฐอเมริกา, The Securities Association ประเทศอังกฤษ เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย